

Nr 20.

Ankom till riksdagens kansli den 20 mars 1928 kl. 11 f. m.

*Utlåtande i anledning av väckta motioner om utredning angående
ändrade bestämmelser rörande maskiners hänförande till fast
egendom m. m.*

Första lagutskottet har till behandling förehåft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 37 i första kammaren av herr *Karl Andersson* och nr 65 i andra kammaren av herr *Jonsson* i Risinge.

I motionerna, vilka äro likalydande, har hemställts, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning rörande lämpligheten av sådan ändring av 3 § i lagen den 24 maj 1895 angående vad till fast egendom är att hänföra, att maskiner och dylikt hänföres till lös egendom i större utsträckning än nu är fallet så långt detta låter sig göra utan att in-teckningshavares berättigade intressen trädas för nära, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må för-anleda.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionerna.

I 3 § i 1895 års lag meddelas bestämmelser om de föremål, som i egen- 3 § i 1895 års
skap av tillbehör till byggnad utgöra fast egendom. Där stadgas i andra lag.
punkten, bland annat, att till fabrik eller annan för industriell verksamhet inrättad byggnad hör »varje motor, maskin, kärl eller därmed jämförligt redskap, som för sin användning kräver och jämväl vilar på fast, från grunden berett underlag».

Före 1895 års lag funnos icke några allmänna bestämmelser rörande vad *Förarbetena*
till fast egendom vore att hänföra. De förvecklingar, vilka ej sällan uppstått *till 3 § i 1895*
till följd av denna brist, gävo riksdagen anledning att i skrivelse den 12 maj *års lag.*
1885 hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta utreda vad som borde vara att till fast eller lös egendom hänföra och för riksdagen framlägga de förslag till tillägg i allmänna lagen, som därav kunde för-anledas. Riksdagen framhöll bland annat, att det i rent praktiskt hänseende mindre kom an på, vad som av lagen förklarades vara lös eller fast egendom, än därpå, att någorlunda fasta lagliga regler i detta hänseende verkligen tjänade till efter-rättelse. På grund av riksdagens skrivelse anbefalldes Kungl. Maj:t den 31 december 1891 nya lagberedningen att utarbete förslag till de lagbestäm-

melser uti det i skrivelsen omförmälda ämne, som kunde finnas vara av behovet påkallade. För att erhålla nödiga yttranden i de tekniska frågor, som förekommit till besvarande rörande vad vid en fabriksbyggnad borde vara att hänföra till fast egendom, tillkallade beredningen sakkunniga yrkesidkare, varjämte beredningen på sätt nedan närmare omförmäles lät särskilda frågor i ämnet tillställas vissa personer. I det förslag till lag i ämnet, som beredningen den 4 juli 1892 avgav, stadgades i 3 §, såvitt nu är i fråga, att till fabrik eller annan för industriell verksamhet inrättad byggnad skulle höra »å fasta, för ändamålet särskilt från grunden uppförda underlag vilande motorer, maskiner och redskap». Rörande detta stadgande anförde beredningen i sin allmänna motivering följande:

Då det syntes beredningen vara av vikt att, så vitt möjligt, söka inhämta, huruvida bland landets industriidkare, vilkas intressen stadganden i denna fråga närmast beröra, förefunnes någon mera utbredd åsikt om den riktning, vari lagstiftningen borde gå, har beredningen anmodat ett antal framstående yrkesidkare, tillhörande särskilda viktigare industrigrenar inom riket, ävensom styrelser för en del större brandförsäkringsinrättningar att besvara vissa i sådant syfte uppställda frågor; och hava i anledning härav uttalanden från sakkunniga män i stort antal kommit beredningen tillhanda.

Bland dem, vilka begagnat sig av det sålunda erbjudna tillfället att yttra sig i ämnet, hava icke saknats de, som påyrkat, att vid bedömandet av denna fråga avgörande vikt borde fästas vid den inre samhörigheten mellan föremålet (maskinen eller redskapet) och byggnaden i dennas användning för det därmed avsedda ändamålet, eller, med andra ord, att i allmänhet sådana förhandenvarande inventarier, som användes vid fabriksrörelsen och vore för dennas uppehållande erforderliga, borde betraktas såsom tillbehör till byggnaden. För en dylik åsikt kunna ock utan tvivel ganska beaktansvärda skäl anföras. Till en början lär det ej kunna nekas, att man från denna utgångspunkt lättast kan uppnå en enkelhet i lagstiftningen, som är av högt värde, särskilt på ett område som detta, där det, såsom i riksdagens skrivelse framhålles, kan sägas vara av jämförelsevis mindre vikt, var gränsen drages, än att den så tydligt och bestämt utmärkes, att anledning till tvekan och tvist i möjligaste mån undvikes. Endast undantagsvis bör nämligen svårighet möta att avgöra, huruvida befintliga maskiner och redskap verkligen användas för fabriksrörelsen och äro för dennas drivande erforderliga, då detta i regeln gäller om hela det tillgängliga förrådet därav. Likaledes skulle man på denna väg i väsentlig mån undvika de oegentligheter och inkonsekvenser, som alltid måste uppstå, om det mekaniska sambandet mellan huvudsaken och bisaken lägges till grund för avgörandet, enär det ju i många fall beror på fabriksägarens gottfinnande eller annan tillfällig orsak, om ett sådant mekaniskt samband ävägabragts eller icke. Men därtill komma andra ej oväsentliga omständigheter. Vid frivillig överlåtelse av en industriell anläggning står det alltid kontrahenterna öppet att genom fullständiga och noggrant avfattade kontraktsbestämmelser så ordna sina inbördes rättsförhållanden, att tvist ej behöver uppstå, och för dessa fall hava således lagens stadganden egentligen endast subsidiär betydelse, nämligen för den händelse och i den mån förhållandena ej blivit genom avtal ordnade. Icke så vid tvängsrealisation, då någon överenskommelse mellan rättsägande med sins emellan stridiga intressen vanligen ej kan ske, utan allt

måste prövas uteslutande efter lag. De bestämmelser, som i detta ämne givas, komma således att få sin förnämsta betydelse för ordnandet av å ena sidan fastighetsinteckningshavares, å den andra oprioriterade borgenärers eller förlagsinteckningshavares rättigheter. Klart är nu, att i ju större utsträckning maskiner och andra fabriksinventarier förklaras tillhöra själva byggnaden, desto mera ökas, förutsatt att byggnaden är att anse såsom tillhörande fastigheten. föremålen för fastighetsinteckningarna, medan i samma mån tillgångarna till förnöjande av förlagsinteckningshavare eller oprioriterade fordringsägare minskas. Men det inses lätt, att till en fabriksrörelse hörande inventarier, helst om de äro för platsen särskilt avpassade, i regeln hava långt större värde i dens hand, som äger eller eljest förfogar över fabriken, än i någon annans. Om ur en för viss industri inrättad fabriksbyggnad maskiner och redskap bortflyttas, nedsättes ofta fabriken återstående värde till en obetydlighet, och i allt fall uppstår för den nye ägaren ett störande och för affärens gång synnerligen menligt avbrott i verksamheten. Å andra sidan lärer det vara ett lika sällsynt som lyckligt undantagsfall, om maskinerna och övriga inventarier för förlagsinteckningshavares eller oprioriterade borgenärers räkning kunna till skäligt pris avyttras, då dylika föremål i regeln icke, såsom boskap och lantbruksinventarier, hava ett allmänt gångbart saluvärde, som utan svårighet kan när och var som helst betingas. I många, om ej de flesta, fall torde knappast annat återstå än att avyttra maskiner och redskap till fabriken nye ägare till det pris, denne finner lämpligt erbjuda. Av det nu sagda framgår, att till fabrik hörande maskiner och redskap, om de förklarades sammanhöra med byggnaden, i allmänhet kunde antagas skola, i händelse av tvångsrealisation, lämna bättre utbyte, än om de bibehålla sin egenskap av lösören. Då nu enligt vad känt är, fastighetsinteckningar, såsom innebärande verklig sakrätt, på den allmänna lånemarknaden äro vida begärligare än förlagsinteckningar, har det ej utan fog kunnat påstås, att en utsträckning av pertinensbegreppet till sådana maskiner och redskap, som användas vid och erfordras för fabriksrörelse, skulle sätta industriidkaren i tillfälle att erbjuda långivare större realsäkerhet och följaktligen vara ägnad att stärka industrikrediten.

Ehuru beredningen icke underskattar vikten av de skäl, som sålunda kunna för den ovan ifrågasatta anordningen anföras, hava de dock ej synts böra bliva avgörande.

Skall lagstiftningen föras in i den ovan antydda riktningen, så måste, om den ej skall förfela sitt syfte och framkalla ändlösa tvister, steget tagas fullt ut och således alla vid fabriksrörelsen använda maskiner och redskap, av vad slag och huru lätt flyttbara de än må vara, räknas såsom tillbehör till byggnaden. Men en åtgärd, som till den grad strider mot den hos oss allmänt gängse rättsuppfattningen och vilken skulle medföra så betänkliga rubbningar i bestående förhållanden, bör, enligt beredningens åsikt, icke vidtagas, med mindre vid noggranna undersökningar fördelarna därav visa sig säkra och betydande; och beredningen har desto mindre bort ifrågasätta en dylik åtgärd, som den varken inom riksdagen eller eljest, så vitt känt är, vunnit någon större anslutning. Fastmera har det vida övervägande flertalet bland de sakkunnige män, vilka uttalat sig i frågan, med bestämdhet såsom sin mening framhållit, att en sådan utsträckning av pertinensbegreppet icke bör ifrågakomma, och även de, som anslutit sig till den motsatta åsikten, hava merendels velat göra förbehåll för så kallade handverktyg — en begränsning, varigenom åter fältet skulle öppnas för tvister och olika tolkningar. Jämväl ur kreditens synpunkt möta dessutom helt

visst allvarsamma betänkligheter. Då maskiner och redskap i allmänhet rätt hastigt förslitas och även eljest till följd av nya uppfinningar och förbättrade metoder äro underkastade starka värdeförändringar, skulle naturligen, om de betraktades såsom tillbehör till fastigheten, även dennas värde bliva vida mera växlande och svårt att med någon högre grad av tillförlitlighet beräkna än nu är fallet. Men detta skulle utan tvivel verka synnerligen menligt på kreditförhållandena, helst som, enligt vad känt är, de inrättningar och kassor, vilka i väsentlig mån stödja fastighetskrediten, merendels vid sina utlåningar söka huvudsakliga ledningen av taxeringsvärdena. En annan omständighet, väl värd att beaktas, är förhållandet till brandförsäkringsinrättningarna, med vilkas nuvarande reglementen och försäkringsvillkor en mera betydande utsträckning av pertinensbegreppet, enligt vad beredningen har anledning tro, ej utan synnerliga svårigheter låter sig förena. Följderna av en större rubbning i så ömtåliga förhållanden låta sig ej lätt beräkna; och beredningen har i allt fall ansett det icke vara dess sak att taga första steget till en så genomgripande förändring. Förslaget ansluter sig därför till den uppfattning, som för närvarande torde vara den här i landet såväl vid domstolarna som bland industriidkarna mest allmänna.

Att med en på denna grund byggd lagstiftning åstadkomma en så skarp begränsning, att icke tvistiga fall emellanåt kunna förekomma, torde ej ligga inom möjlighetens område; men då exempel till meningens förtydligande anförts på de ställen, som företrädesvis kunde giva anledning till missförstånd, vågar beredningen tro, att härigenom tillräcklig ledning för tolkning av lagens bestämmelser blivit lämnad.

Slutligen bör här erinras, att de nu utarbetade lagbestämmelserna, såsom av rent privaträttslig natur, uppenbarligen icke avse att verka någon rubbning i bevillningsförordningen, kommunalförordningarna eller andra lagar och författningar, tillhörande den offentliga rättens område, i vilka ur de synpunkter, som där ensamt varit bestämmande, en uppdelning av föremål i fast och lös egendom blivit gjord. Att i sammanhang med nu föreliggande förslag ifrågasätta några förändringar i dessa lagar har emellertid, enligt beredningens uppfattning, desto mindre bort komma i fråga, som den redan nu befintliga bristen på överensstämmelse mellan dem och allmänna civillagens stadganden icke kommer att genom beredningens förslag ökas.

I specialmotiveringen yttrade beredningen angående den nämnda bestämmelsen att till fabrik skulle höra »å fasta, för ändamålet särskilt från grunden uppförda underlag vilande motorer, maskiner och redskap»:

Till fasta underlag hänföras naturligen icke blott murar utan jämväl timmer- och järnkonstruktioner. Då enligt förslaget de å dylika underlag vilande motorer, maskiner samt kärl och andra redskap medräknats till fastigheten, även om de icke äro särskilt fästade vid underlaget, så har detta skett dels för att tillmötesgå den från många håll uttalade och enligt beredningens åsikt berättigade önskan, att genom lagbestämmelse måtte så ordnas, att såväl motorer, med undantag av lokomobiler, som synnerligen stora, tunga och dyrbara maskiner och redskap, i förhållande till vilka själva byggnaden ofta är att anse egentligen som en beklädnad och vilka icke sällan äro särskilt konstruerade för den plats, där de finnas uppställda, i regel komma att räknas till fastigheten, och dels på den grund, att dylika föremål just genom den för dem inrättade särskilda grundläggningen blivit så att säga närmare införlivade med byggnaden.

Över beredningens förslag inhämtades yttranden av kommerskollegium och lantbruksstyrelsen ävensom Konungens befallningshavande och hushållningssällskapen i länen. Kommerskollegium anförde bland annat angående nu förevarande bestämmelse:

Bestämmelsen, sådan den av beredningen formulerats, synes kollegium vara för vidsträckt; ej blott kunna inkonsekvenser med denna formulering uppstå utan kunna även eljest maskiner, som beredningen tydligen ansett icke vara till fast egendom hänförliga, komma att erhålla fastighets natur. Så t. ex. skulle en lokomobil, om den blott inom en fabriksbyggnad uppställdes å ett fast, för ändamålet särskilt uppfört underlag, komma att höra till byggnaden. Kollegium håller före, att endast sådan maskin m. m., som är av beskaffenhet, att den för att kunna för sitt ändamål användas, nödvändigt erfordrar ett fast, för särskilt dess uppbärande berett underlag och som sålunda tillsammans med underlaget bildar en på jorden uppförd konstruktion, bör till fast egendom räknas, men ej sådan maskin, som tillfälligtvis vilar på något inom fabriken, för ändamålet att uppbära maskiner i allmänhet inrättat golv, galleri eller annat.

Då förslaget vidare blev föremål för granskning av högsta domstolen, gjorde sig olika meningar gällande rörande det stadgande i 3 §, varom nu är fråga. Bland annat anförde justitierådet Afzelius:

Denna paragraf innefattar förslagets viktigaste bestämmelser; det är egentligen beträffande tillbehör till byggnad för fabrik eller annan industriell inrättning, uppfattningen varit osäker, det är endast här större intressen äro i fråga. Huruvida förslaget är ägnat att i detta hänseende medföra de fördelar, man velat uppnå, synes vara underkastat tvivel. Så länge man fasthåller det *ytire* sammanhanget såsom huvudsakligen bestämmande i detta avseende, kommer alltid en för varje fall säker måttstock att saknas, allt för stort utrymme att lämnas åt tillfälligheten. Härom innefatta redan de över förslaget avgivna yttranden tillräckliga bevis. Hade lagstiftaren fria händer, synes det mig icke kunna dragas i tvivel, att han för frågans lösning borde välja den väg, för vilken beredningen själv i förslagets motiv anført så goda grunder, och låta det *inre* sambandet — byggnadens ändamål — bliva bestämmande för omfånget av dess adpertenenser. Sedan emellertid lagstiftaren lämnat obegagnat det i sådant hänseende gynnsamma ögonblicket — när förlagsinteckningsinstitutet ordnades — torde knappt återstå annat än att så nära som möjligt ansluta sig till det bestående — snarare giva en lagförklaring än stifta en ny lag. Att införa ett nytt system, varigenom till fastigheten skulle hänföras föremål, vilka utgöra en förlagsintecknings kanske väsentligaste underlag, låter sig svårligen göra. Skulle förändringen ske sålunda, att redan bestående förlagsinteckningar bibehölles vid den dem tillkommande förmånsrätt i hela dess utsträckning, skulle sådant föranleda snart sagt oöverbärliga svårigheter vid tvångsrealisationen, i det att uti vissa av fastighetsadpertenenserna komme att konkurrera (äldre) förlagsinteckningar och (yngre) fastighetsinteckningar, därav synnerligt invecklade komplikationer kunde uppstå. Skulle åter — i överensstämmelse med vad förut iakttagits vid förändringar i förmånsrättsordningen — förlagsinteckningarna, i och med det att den nya lagen trädde i kraft, förlora förmånsrätt i de föremål, vilka därefter bleve att hänföra till fastigheten, komme detta, därest icke lagens trädande i kraft uppskötes till en nog avläsen

framtid, att innefatta ett så betydande ingrepp i förlagsgivarnes rätt, att det icke utan alldeles tvingande skäl kunde försvaras.

Vid anförda förhållanden lämnade justitierådet Afzelius förslaget i denna del utan anmärkning.

Då Kungl. Maj:t beslöt framläggande för riksdagen av proposition i ämnet (nr 27), yttrade föredragande departementschefen:

Andra punkten i 3 § innehåller utan tvivel förslaget i praktiskt hänseende viktigaste bestämmelser. Det är också denna del av förslaget, som mött mest motstånd och i avseende vara de flesta invändningarna blivit framställda. Av den redogörelse jag lämnat för förslaget och de däröver avgivna yttrandena torde hava framgått, huru växlande åsikterna äro ifråga om vad som vid fabrik eller annan för industriell verksamhet inrättad byggnad skall såsom tillbehör åtfölja byggnaden. Man har härvid, såsom beredningen i förslaget motiv vidlyftigt utrett, att välja mellan två huvudriktningar, å ena sidan den, som till grund för lagstiftningen ifråga om vad som såsom tillbehör bör åtfölja en fabriksbyggnad vill lägga det inre, organiska sambandet mellan byggnaden och de föremål, som kunna såsom tillbehör betraktas, och å andra sidan den, som i detta avseende vill tillämpa det yttre, mekaniska sambandet.

Beaktansvärda skäl kunna utan tvivel anföras för den förra meningen, och två ledamöter i högsta domstolen hava jämväl tillstyrkt förslaget om arbetning i denna riktning. För min del kan jag dock ej biträda denna åsikt, utan anser, att lagstiftningen i detta hänseende bör, i likhet med förslaget, utgå från det mekaniska sambandet mellan byggnaden och det föremål, om vars adertinensförhållande till byggnaden är fråga; och återopar jag såsom skäl för denna min åsikt, förutom vad beredningen anført och vid förslaget granskning inom högsta domstolen av justitierådet Afzelius yttrats, jämväl våra nuvarande beskattningsförhållanden, som torde göra det synnerligen önskligt, att vid fabrik eller annan för industriell verksamhet inrättad byggnad icke alltför mycket motorer, maskiner och redskap hänföras till den fasta egendomen.

Ehuru jag således i huvudsak är av samma åsikt som beredningen i detta hänseende, hava dock de anmärkningar, som framställts mot beredningens förslag, synts mig utvisa, att den avfattning, beredningen givit åt bestämmelserna i förevarande del av förslaget, icke kan oförändrad godkännas. Då jag därför skolat åt ifrågavarande bestämmelser söka giva en förändrad formulering, har jag, med hänsyn till ämnets beskaffenhet, tillkallat tekniskt bildade personer och med dem rådgjort. På grund av de upplysningar jag därvid erhållit samt vad i övrigt förekommit, har jag kommit till den åsikt, att, i avseende å de »motorer, maskiner och redskap», som skola anses såsom tillbehör till fabrik eller annan för industriell verksamhet inrättad byggnad, kommerskollegii i detta hänseende framställda förslag torde kunna i huvudsak godkännas. I likhet med kommerskollegium anser jag nämligen, att allenast en sådan motor eller maskin samt ett sådant kärl eller därmed jämförligt redskap, som för att kunna för sitt ändamål användas kräver ett fast, för dess uppbärande från grunden berett underlag, och som således tillsammans med underlaget bildar en på jorden uppförd konstruktion, bör hänföras till byggnaden; men, i enlighet med vad en ledamot i högsta domstolen erinrat, synes det vara ligkiltigt, om underlaget blivit berett i ändamål att uppbära motorn, maskinen eller redskapet, eller i annat ändamål. Det synes mig därför, som om ifrågavarande bestämmelse skulle kunna så

avfattas, att till fabrik eller annan för industriell verksamhet inrättad byggnad skall, förutom vad i första punkten av paragrafen är sagt, höra »varje motor, maskin, kärl eller därmed jämförligt redskap, som för sin användning kräver och jämväl vilar på fast, från grunden berett underlag».

Efter tillstyrkan av lagutskottet biföll riksdagen propositionen.

I det förslag till jordabalk, som lagberedningen den 9 oktober 1909 avgivit, har beredningen i 1 kap. 3 § upptagit nu gällande stadgande om tillbehör till fabriksbyggnad med allenast en formell jämkning. Beredningen yttrade i en allmän översikt till 1 kap. bland annat:

*Lagberedningen
1909.*

Då den nya jordabalken har att ordna de rättsförhållanden, vilka hänföra sig till fast egendom, hava uppenbarligen bort här främst ingå bestämmelser angående vad till sådan egendom är att hänföra. Dylika bestämmelser finnas nu upptagna i lagen den 24 maj 1895; att underkasta dem någon genomgripande revision har icke syntts nödigt eller lämpligt. Beträffande lagens i praktiskt hänseende viktigaste föreskrift — om vad som skall räknas såsom tillbehör till fabrik eller annan för industriell verksamhet inrättad byggnad — voro vid lagens tillkomst meningarna ganska delade. Å ena sidan yrkades, att till en fabrik borde hänföras alla maskiner och redskap, som äro avsedda för fabriksverksamheten, under det man å andra sidan, med bortseende från detta *inre* samband, ville fästa avgörande vikt vid det *yttre* sambandet, den större eller mindre fasthet, varmed maskinerna eller redskapen äro mekaniskt förenade med byggnaden. Att den senare men icke den förra meningen blev den segrande berodde väl väsentligen därav, att den förra skulle hava inneburit avvikelser från redan gällande rätt och dess lagfästade alltså medfört en betänklig förskjutning av gränsen mellan vad som är föremål för förlagsinteckning och för fastighetsinteckning. Om detta förhållande redan då ägde avgörande betydelse, är detta i ännu högre grad fallet nu, då under tiden beloppet av beviljade inteckningar högst väsentligt vuxit.

Den bearbetning av ämnet beredningen företagit har därför icke föranlett andra förändringar än formella jämkningar och förtydliganden.

Lagen om vad till fast egendom är att hänföra hör uppenbarligen till de lagar, där varsamhet ifråga om ändringar är i särskilt hög grad påkallad. Detta gäller tydligen icke minst nu förevarande bestämmelse om vad som skall räknas såsom tillbehör till fabrik eller annan för industriell verksamhet inrättad byggnad. En ändring av denna bestämmelse innebär en förskjutning av gränsen mellan vad som är föremål för förlagsinteckning och för fastighetsinteckning, en omständighet som givetvis manar till särskild försiktighet. Redan med hänsyn till vad nu anförts måste utskottet hysa betänkligheter mot det förslag, som motionärerna framställt. Härtill kommer, att det, såsom förut framhållits, kan sägas vara av jämförelsevis mindre vikt, var gränsen mellan fast och lös egendom drages, än att den så tydligt och bestämt utmärkes, att anledning till tvekan och tvist i möjligaste mån undvikas. Att märka är, att det förslag till lag i ämnet, som nya lagberedningen utarbetade, föregicks av ingående undersökningar, huru landets industriidkare ställde sig till frågan vad till en fabrik eller annan för industriell

Utskottet.

verksamhet avsedd byggnad skulle räknas. I beredningens förslag, på denna punkt i huvudsak anslöt sig till den rådande uppfattningen, togs ock allenast en mindre, av kommerskollegium föreslagen ändring, varigenom i något vidgad omfattning maskiner och dylikt kom att hänföras till lös egendom. Den gräns, som härigenom i lag uppdrogs mellan fast och lös egendom, har vunnit ytterligare stadga genom den praxis, som utbildat sig på grundvalen av de i lagen givna reglerna. Att vidtaga åtgärder, ägnade att rubba denna utveckling, synes ej tillrådligt.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motioner icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 mars 1928.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerman, Klefbeck, Borell, Anderson i Hägelåkra, Svenson i Eskhult*, Sandegård, John O. Karlsson och Jonsson i Lycksele;

från andra kammaren: herrar Lindqvist i Halmstad, af Ekenstam, Lindley, Leo*, Nilsson i Antnäs, Carlson i Mölndal och Olsson i Rimforsa.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
